

оперативные экспресс-выпуски). За 2006 г. подготовлено и выпущено 330 бюллетеней различной периодичности издания, 76 статистических сборников, 97 аналитических докладов и экономических обзоров по актуальным вопросам социально-экономического развития региона, отраслей хозяйства и сфер деятельности. Для оперативного информирования органов власти и управления региона подготовлено 1,4 тыс. экспресс-выпусков. Развитие современных информационных технологий позволяет распространять статистическую информацию наряду с традиционным способом – на бумажных носителях, так и на компакт-дисках, средствами электронной связи. Такие благоприятные условия, несомненно, должны заинтересовать потребителей статистических данных: органы государственной власти и местного самоуправления, а также предпринимательские структуры, исследующие ситуацию на рынке товаров и услуг. Крупными потребителями информации являются учебные заведения и научные учреждения. Преподавание рыночных дисциплин, подготовка квалифицированных кадров для экономики и других сфер деятельности должны осуществляться с использованием современных информационных технологий и актуальной информации по региону, стране.

В Главном управлении статистики АР Крым создан информационный центр и библиотека, а электронные версии всех статистических изданий накапливаются в Банке готовых документов (БГД). Посетители могут получить консультацию и квалифицированную помощь специалистов в подборе необходимых аналитических материалов по интересующей их проблематике. Ежемесячно из Госкомстата Украины поступают комплексный доклад и бюллетень о социально-экономическом положении страны и её регионов. С актуальной статистической информацией о развитии нашей республики можно ознакомиться и на веб-сайте ГУС (crimeostat.sf.ukrtel.net).

Выводы:

1. Формирование украинского рынка информационных продуктов находится пока в начальной стадии развития и характеризуется низким уровнем структурирования, в первую очередь специализации услуг и распределения сфер деятельности.

2. Посредническая роль статистики между потребителями статистических данных и респондентами является крайне ответственной, так как органы государственной статистики являются основными источниками предоставления официальной научно обоснованной информации разного характера.

3. В Украине разработки, предусмотренные планом статистических работ, выполняются за счёт государственного бюджета, поэтому большинство полученных результатов пользователь может получить бесплатно или с минимальными затратами. Поэтому проблема установления цены на товар – «информационный продукт» - находится в области предоставления дополнительных либо специфических сведений (юридическая сфера, аналитические обзоры определённых сегментов рынка).

4. Принимая во внимание экономический и научный потенциал нашей державы, а также её географическое положение, в перспективе можно ожидать образование рынка информационных продуктов, аналогичного по значимости и прибыльности соответствующим рынкам стран Европы.

Источники и литература:

1. Сирош Н. В. Інтересна зустріч / Н. В. Сирош // Планета МСУ. – 2007. – № 4. – С. 3.
2. Статистика : учеб. посіб. / под ред. проф. М. Р. Ефимової. – М. : Інфра-М, 2005. – 336 с.
3. Макаренко Е. А. Європейська інформаційна політика : навч. посіб. / Е. А. Макаренко. – К. : Ера, 1999. – 115 с.
4. Коломієць В. В. Міжнародні інформаційні системи : підруч. / В. В. Коломієць; за ред. проф. В. П. Гондола. – К. : Вид.-поліграф. центр «Київський університет», 2001. – 458 с.
5. Шамшетдинов Ю. М. Состояние информационного рынка Украины и место Госкомстата на нём / Ю. М. Шамшетдинов, Г. С. Столяров // Статистика Украины. – 2001. – № 1. – С. 57-59.
6. Опря А. Т. Статистика : навч. посіб. / А. Т. Опря. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – 472 с.

Данильченко В.О.

УДК 339.33:658.86

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ОЦІННОГО ПРОЦЕСУ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Постановка проблеми.

Ринкова система господарювання, яка формується в Україні докорінно змінює економічне середовище функціонування підприємства та взаємовідносини між суб'єктами господарського комплексу. Сьогодні значна кількість підприємств працює на межі банкрутства, тому здатність вчасно оцінити рівень ефективності фінансово-економічної діяльності стає одним з найважливіших завдань науковців, керівників підприємств, фінансових служб та менеджерів.

Аналіз досліджень і публікацій.

В економічній літературі [1, с. 20-21, с. 68-69; 2; 3, с. 105; 4, с. 106; 5, с. 111] термін «оцінка» розглядається у двох аспектах: по-перше, це результат визначення вартості окремого об'єкта; по-друге, це процес, що реалізується за відповідних компонентів. Компонент – це складова частина певного процесу або явища [6, с. 265]. Процес – це хід, розвиток певного явища, послідовна зміна стану у розвитку певного явища [6, с. 577]. У контексті нашого дослідження оцінний процес ми розглядаємо як результат визначення

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ОЦІННОГО ПРОЦЕСУ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

та аналізу якісних і кількісних характеристик об'єкта, що ним управляють, а також самого процесу управління.

Метою даної статті є визначення основних компонентів оцінного процесу ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі.

Об'єктом дослідження виступає ефективність фінансово-економічної діяльності підприємства.

Предметом дослідження є компоненти оцінного процесу ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі.

Основний матеріал.

У наукових працях Е. М. Трененкова, С. А. Дведедінової [7], Ю. Б. Іванова [8], П. В. Смирнової [9], Л. А. Лисенко [10] вироблена схема основних компонентів оцінного процесу. Вона включає: об'єкт, суб'єкт, мету та завдання оцінки, інформаційне забезпечення, принципи оцінки, методичні підходи оцінки, критерії, показники або їх систему та результати оцінки. Ці елементи тісно пов'язані між собою і визначають один іншого [5; 11; 12].

З огляду на проведений аналіз, взаємозв'язок основних компонентів оцінного процесу ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі на підґрунті категоріальних можливостей наведено на рис. 1.

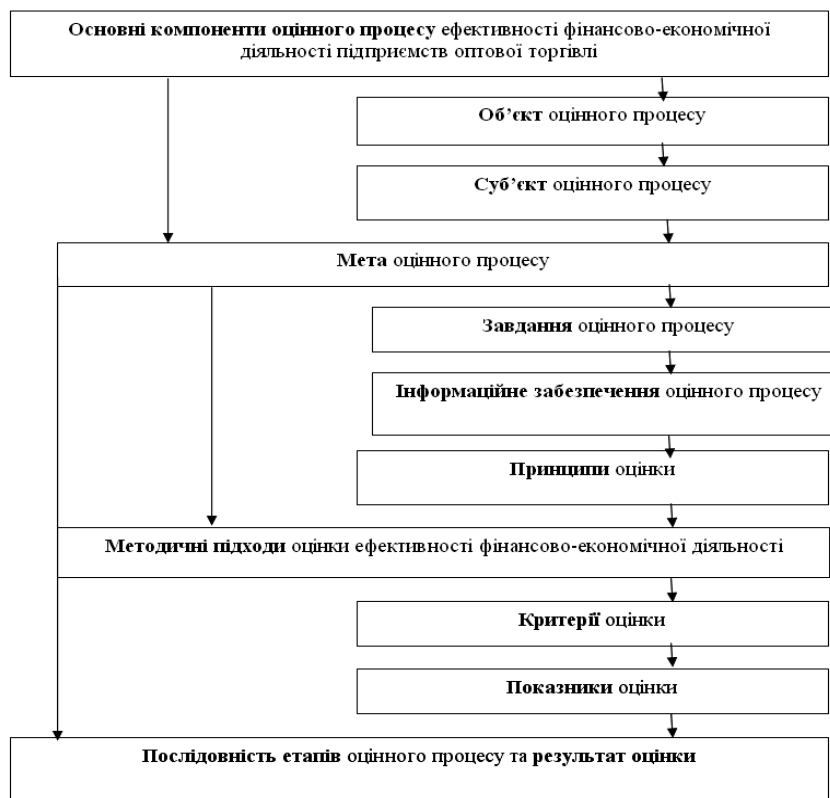

Рис. 1. Взаємозв'язок основних компонентів оцінного процесу ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі на підґрунті категоріальних можливостей

За результатами дослідження основних компонентів оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств оптової торгівлі зазначимо наступне:

1. Оцінний процес ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств оптової торгівлі – це аналіз якісних і кількісних характеристик об'єкта, що ним управляють, а також самого процесу управління.

2. Об'єктом оцінного процесу є ефективність фінансово-економічної діяльності підприємств, як комплексна характеристика за напрямками діяльності та сукупністю характеристик продуктивності, результативності та оптимальності.

3. Суб'єктом оцінного процесу виступають власники, керівництво, колектив підприємства, постачальники, інвестори, кредитори, контрагенти, які наділені певними правами та мають відношення до оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності.

4. Мета оцінного процесу полягає у дослідженні ефективності фінансово-економічної діяльності в цілому, визначенні факторів, що зумовили зафіксований фінансово-економічний стан підприємства, його ринкової вартості, забезпеченні максимального зростання власного капіталу, прибутку і на цій основі доходів власника, обґрунтуванні напрямів та засобів зміни ситуації на краще для інформаційного забезпечення відповідних управлінських рішень.

5. Завданнями оцінного процесу є:

- визначення досягнутого рівня ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства;

– дослідження причин, що зумовили такий рівень ефективності;
 – прогнозування підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств на основі виявлених резервів.

6. Інформаційне забезпечення оцінного процесу ми розглядаємо, як функціональний комплекс, який забезпечує процес цілеспрямованого підбору відповідних інформативних показників для оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства. Джерелами інформації є: бухгалтерська фінансова звітність, відомості про стан банківських рахунків, виручки від продажу товарів, щоденні зміни дебіторської і кредиторської заборгованості, кількості товарів, матеріалів, динаміки складських приміщень.

7. Принципи побудови показників оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства – це основна особливість у формуванні системи показників ефективності, яка забезпечує: конкретність, об'єктивність, активність, інтегрованість, системність, часову узгодженість, науковість, адаптивність та закінченість.

8. Методичні підходи до оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності – це сукупність методичних засобів, способів у формуванні оцінки ефективності. Для нашого об'єкта дослідження ми обрали багатокритеріальний методичний підхід, що заснований на фінансовій моделі, побудований на системі коефіцієнтів і охоплює внутрішню і зовнішню оцінку ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств оптової торгівлі.

9. Критерії оцінного процесу – це з'єднувальні ланцюги між метою оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств та засобами її досягнення, ознака або умова, на якій ґрунтується оцінка або здійснюється вибір показників. Для нашого об'єкта дослідження обрано наступні дві групи критеріїв: максимізація ефективності економічної діяльності (закупівельної, торгово-операційної, управлінської діяльності, використання економічних ресурсів) та максимізація ефективності фінансової діяльності (фінансового забезпечення економічної діяльності використання фінансових ресурсів, функціонування фінансового механізму).

10. Показники оцінного процесу – це вимірники, які дозволяють визначити рівень ефективності фінансово-економічної діяльності шляхом переведення кількісної інформації до якісних висновків. Обрані критерії оцінного процесу включають дві групи показників: одиничні і узагальнюючі, які охоплюють всі компоненти оцінного процесу та складають систему, що дотримується фінансової моделі.

11. Послідовність дослідження компонентів оцінного процесу завершує обґрунтування відповідних висновків, які спрямовані на пошук резервів підвищення ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств оптової торгівлі.

Таким чином, завершуємо дослідження означеної проблеми викладом нашої точки зору щодо основних етапів комплексної оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі. На основі аналізу джерел [11; 13; 14] виокремлено етапи оцінювання ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі (рис. 2).

Початковий етап	
1.	Визначення цілі і задач оцінки
2.	Розробка плану проведення оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства
3.	Вибір комплексу методів оцінки для підприємства оптової торгівлі з врахуванням його особливостей
Основний етап	
Оцінка впливу особливостей підприємства оптової торгівлі на ефективність їх фінансово-економічної діяльності	
1.	Оцінка постачальників (виробників) товарів підприємства оптової торгівлі
2.	Оцінка роздрібних сільських організацій на предмет цінової і асортиментної політики, вивчення ринку кінцевих покупців
3.	Оцінка впливу організаційних, трудових і стратегічних особливостей підприємства оптової торгівлі
Оцінка ресурсів і результатів фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі	
1.	Оцінка засобів підприємства оптової торгівлі (оборотності дебіторської, кредиторської заборгованості і оборотності товарів, грошових коштів)
2.	Оцінка фондодіддачі і фондозаборгованості
3.	Оцінка продуктивності праці і підвищення інтенсифікації використаних трудових ресурсів
4.	Оцінка об'єму продажу
5.	Оцінка собівартості купівельних товарів і особливості їх транспортування до складу
6.	Оцінка витрат на ремонт і обслуговування приміщень і обладнання, на транспортування товарів, комерційні цілі, заробітну плату комерційних працівників
7.	Оцінка витрат на оплату праці працівників із установленим окладом, комунальні платежі та інші.
8.	Розробка оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства через систему показників ресурсів і результатів діяльності, оцінка відповідності розвитку основних показників фінансово-економічної діяльності еталонному зразку
Завершальний етап	
1.	Підготовка висновку за результатами оцінки фінансово-економічної діяльності підприємства
2.	Виявлення резервів і розробка конкретних рекомендацій по підвищенню ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства
3.	Розробка прогнозу ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства з врахуванням рекомендацій по її підвищенню

Рис. 2. Етапи оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі

На даному рисунку подана схема трьох основних етапів оцінки ефективності фінансово-економічної діяльності підприємства оптової торгівлі: початкового, основного і завершального.

Протягом початкового етапу необхідно визначитися її ціллю проведення дослідження для чого розробити конкретні завдання, вирішення яких буде сприяти досягненню поставленої цілі.

ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ОЦІННОГО ПРОЦЕСУ ЕФЕКТИВНОСТІ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА ОПТОВОЇ ТОРГІВЛІ

Основний етап включає аналіз внутрішнього середовища діяльності підприємства, що дозволяє оцінити об'єкт як єдину структуру, з врахуванням умов його функціонування, а також виявити його особливості, які впливають на оцінку ефективності показників фінансово-економічної діяльності.

Оцінка ефективності базується на показниках, порівнюючих результати роботи підприємства з ресурсами або витратами, які використані для їх досягнення. Тому всебічне вивчення основних результатів фінансово-економічної діяльності і стан ресурсів досліджуваного господарського суб'єкта є необхідною умовою розрахунку і аналізу показників ефективності його функціонування.

Завершальний етап передбачає узагальнення результатів дослідження і розробку конкретних рекомендацій по підвищенню ефективності фінансово-економічної діяльності підприємств оптової торгівлі, які враховуються при подальшому плануванні діяльності.

Висновки.

Розробка плану оцінки і встановлення термінів виконання робіт є необхідною умовою отримання очікуваної оцінки, так як ресурс часу є обмеженим, а затримання робіт може привести до того, що результати оцінки втратять актуальність. Необгрунтоване прискорення проведення оцінки може негативно вплинути на якості результатів дослідження.

Важливим моментом є підбір виконавців проведення оцінки і розподіл функцій між ними. Необхідно при цьому враховувати професійні якості, ділову активність, відповідальність, ініціативність та інші.

У зв'язку з поставленими задачами необхідно визначитися з набором комплексу основних прийомів і способів, які будуть використані протягом проведення оцінки.

Якість результатів оцінки багато в чому залежить від повноти і достовірності зібраної інформації, правильності первинного аналізу і синтезу інформаційних показників.

Вивчення впливу особливостей підприємства оптової торгівлі ставить за мету дослідити умови існування і функціонування підприємства, в тому числі аналіз економічних умов.

Джерела та література:

1. Гайдар Н. О. Оцінка ефективності господарської діяльності підприємств роздрібною торгівлі : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / Н. О. Гайдар; Харківський держ. ун-т харчування та торгівлі. – Харків, 2011. – 179 с.
2. Ермоленко Г. Г. Теоретические особенности деятельности предприятий оптовой торговли в рекреационном регионе / Г. Г. Ермоленко, В. А. Данильченко // Актуальные проблемы и перспективы развития экономики Украины : материалы VIII Междунар. науч.-практ. конф. (Алушта, 1-3 октября 2009 г.). – Алушта, 2009. – С. 74.
3. Климчук С. В. Підходи до оцінки економічної вартості підприємств України / С. В. Климчук // Фінанси України. – 2007. – № 3. – С. 105-111.
4. Турило А. М. Показники і критерії оцінки якості прибутку на стадії його формування в системі менеджменту підприємства / А. М. Турило, О. А. Зінченко // Фінанси України. – 2008. – № 10. – С. 106-115.
5. Хотомлянський О. Л. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства / О. Л. Хотомлянський, П. А. Знахуренко // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 111-117.
6. Ожегов С. И. Словарь русского языка / С. И. Ожегов; под ред. Н. Ю. Шведовой. – 11-е изд., стереотип. – М. : Русский язык, 1975. – 846 с.
7. Трененков Е. М. Диагностика в антикризисном управлении / Е. М. Трененков, С. А. Дведенидова // Менеджмент в России и за рубежом. – 2002. – № 1. – С. 3-25.
8. Иванов Ю. Б. Конкурентні переваги підприємства : оцінка, формування та розвиток : монографія / Ю. Б. Иванов, П. А. Єршов, О. Ю. Иванова. – Харків : ІНЖЕК, 2008. – 352 с.
9. Смирнова П. В. Оценка ликвидности и платежеспособности предприятий розничной торговли : дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 / П. В. Смирнова; Харьковский гос. ун-т питания и торговли. – Харьков, 2008. – 185 с.
10. Лисенко Л. А. Оцінка ефективності інноваційної діяльності промислового підприємства : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.04 «Економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності)» / Л. А. Лисенко. – Харків, 2010. – 21 с.
11. Зайцева Н. О. Методичні підходи до оцінки ефективності діяльності підприємств торгівлі / Н. О. Зайцева // Регіональні перспективи. – 2002. – № 5 (24). – С. 105-108.
12. Власова Н. О. Оцінка ефективності господарсько-фінансової діяльності підприємств громадського харчування : монографія / Н. О. Власова; ХДАТОХ. – Харків, 1998. – 127 с.
13. Турило А. М. Методологічні підходи до оцінки фінансової діяльності підприємства / А. М. Турило // Фінанси України. – 2007. – № 1. – С. 100-105.
14. Кургузенкова Л. А. Основні принципи оцінки ефективності диверсифікації діяльності лісогосподарських підприємств / Л. А. Кургузенкова // Формування ринкових відносин в Україні. – 2010. – № 4. – С. 109-111.